

AVOCAȚI CONSTĂNȚENI DIN PRIMA JUMĂTATE A SECOLULUI XX

*Dr. Lavinia DUMITRAȘCU**

*Drd. Oana GRIGORUȚĂ***

În demersul de a face cunoscute publicului personalități locale ale orașului Constanța, pe care timpul le-a dat uitării, ne-am oprit la doi dintre avocații urbei din prima jumătate a secolului XX. Astăzi, puțini membri ai acestei categorii profesionale beneficiază de o recunoaștere adecvată.

Avocații analizați – Ion Bârzan și Calmis Ghinsberg – nu pot fi considerați, în absența unor studii comparative consistente, drept cei mai influenți exponenți ai breslei juridice din epocă; cu toate acestea, includerea lor în această cercetare preliminară oferă un punct de plecare semnificativ pentru o investigație mai amplă.

Obiectivul acestui studiu incipient constă în conturarea profilurilor biografice și profesionale ale celor doi juriști, în contextul istoric, social și instituțional al Dobrogei interbelice. Analiza se bazează pe surse de arhivă identificate în Arhiva Baroului Constanța, precum și pe articole din presa locală și națională a vremii. Aceste surse permit o primă reconstituire documentată a traseelor profesionale și a rolului civic al acestor două figuri din peisajul juridic regional.

ION BÂRZAN s-a născut la data de 26 iulie 1884,¹ având ca părinți pe Nicolae și Paraschiva (născută Boț).² A fost căsătorit cu Pia Șteflea³. În prima parte a anilor 1920, cei doi locuiau într-o locuință construită în stil francez, situată pe strada Vasile Alecsandri nr. 10 (9) din Constanța.⁴

Ioan N. Bârzan a fost absolvent al celei mai vechi serii a gimnaziului cu clasele I–IV, în perioada 1899–1900, și a făcut parte din prima promoție de bacalaureați a Institutului „Mircea Vodă”, care avea atunci 7 clase. În tradiția instituției de învățământ a rămas ca, în fiecare an, să se acorde celui

* Cercetător științific III – Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța.

** Muzeograf IA – Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța.

¹ Arhiva Baroului Constanța, Personal, dos. 1/1944, cutie D128/P, f. 7.

² Ambii au decedat în 1930, la aproximativ 2 luni unul de altul. Paraschiva murise pe 23 decembrie 1930, la 73 ani. cf. „Dacia”, XVIII, nr. 222, 23 decembrie 1930, p. 2; nr. 46, 21 martie 1931, p. 2; „Dobrogea Jună”, XXII, 45, 22 mar. 1931, p. 2.

³ Pia Șteflea a fost fiica lui Alexandru I. Șteflea, mare proprietar, decedat pe 8 august 1945 și înmormântat în comuna Peștera. cf. „Universul-Capitală”, LXII, nr. 182, 12 august 1945, p. 5.

⁴ <https://heritageconstanta.com/listings/casa-avocat-ioan-barzan/>. Azi, casa respectivă este monument istoric categoria B.

mai bun elev, fiu de țăran, absolvent al Liceului „Mircea”, „Premiul foștilor elevi” - bursa „I. Bârzan”.⁵

A urmat Facultatea de Drept a Universității București, luând licența cu „*cinci bile albe*”.⁶

Nu trebuie să-l omitem pe **ostașul** Ion Bârzan, care a participat în campaniile din 1913, din Primul și cel de-al Doilea Război Mondial.⁷ De pe această poziție, a scris necrologul avocatului Nicolae N. Roșculeț, sublocotenent Regimentul 74 Infanterie - căzut la Turtucaia, pe 23 august 1916.⁸

Ca răsplată și, totodată, ca dovadă a meritelor sale, a fost distins cu medaliile „Bărbăție și credință” (1945) și cu Crucea comemorativă „Avântul Țării”.⁹

Avocatul

Ion Bârzan a fost înscris în Baroul Constanța din 3 ianuarie 1911 ca avocat stagiar, cu titlul de licențiat în Drept la Facultatea București, și declarat avocat definitiv pe 23 ianuarie 1913.¹⁰

Între anii 1911-1914 a făcut parte din Baroul Constanța. În 1932, a fost ales în Consiliul de conducere al acestuia.¹¹ De asemenea, a fost membru în Comitetul de conducere al Asociației „Casa de Ajutor, Pensuni și Asigurare Mutuală a Avocaților Baroului Constanța”.¹²

Avocatul I. Bârzan își avea cabinetul pe str. Vasile Alecsandri nr. 9. Din anul 1927, pentru perioada în care și-a construit aici casă, acesta s-a mutat pe aceeași stradă, la nr. 11, ocazie cu care și-a scos la vânzare materialele de construcție de la casa ce urma a fi dăruită pentru a se construi alta.¹³

La Congresul general al Avocaților din România, din 9-13 septembrie 1927, I. Bârzan, prodecanul Baroului Constanța, saluta

⁵ Ion Faier, *Monografia Colegiului Național „Mircea cel Bătrân” Constanța*, Constanța, Editura Muntenia, 2004, p. 63; La reuniunea primei promoții a Liceului „Mircea cel Bătrân”, în 1939, avocatul Ion Bârzan a amintit condițiile în care s-a înființat primul gimnaziu din Dobrogea. Cf. *Reuniunea primei serii de bacalaureați ai liceului „Mircea cel Bătrân” din Constanța*, în „*Timpul*”, nr. 802, 27 iulie 1939, p. 6.

⁶ Ion Faier, *op. cit.*, pp.65-66.

⁷ *Ibidem*.

⁸ Ion Bârsan, *Pentru Patrie. Vitejii dobrogeni*, în „*Dobrogea Jună*”, XIII, nr. 34, 7/20 iulie, 1919, p. 1.

⁹ Ion Faier, *op. cit.*, pp. 65-66.

¹⁰ Arhiva Baroului Constanța, Personal, dos. 1/1944.cutie D128/P, f. 7.

¹¹ *Alegerile de la Barou*, în „*Dacia*”, XIX, nr. 41, 20 aprilie 1932, p. 4.

¹² „*Monitorul Oficial*”, partea 2, nr. 113, 20 mai 1935, p. 4339.

¹³ „*Dacia*”, XIV, 41, 23 februarie 1927, p. 2; nr. 30, 10 februarie 1927; nr. 54, 10 martie 1927, p. 2.

congresiștii în numele instituției, acesta fiind ales vicepreședinte al Congresului.¹⁴

Pe 24 februarie 1935 s-a hotărât înființarea Asociației Avocaților Creștini din Constanța, filială a celei din București. Cu această ocazie, avocatul Ion Bârzan, ales în comitetul de conducere, a prezentat istoricul situației din vechiul regat, evidențiind cauzele care au contribuit la dispararea românilor, greșelile comise de anumiți factori conducători, „*cari au primit și au dat puțința să se încetățenească tuturor celor izgoniți din Galiția, Polonia și Rusia.*”, acordând cetățenie română „*cohortelor de vrășmași, cari nici nu știau unde este așezată România*”. Acesta considera că singurul care putea revitaliza situația era „*elementul românesc de la sate*”, dar care nu avea însă posibilitatea de a pătrunde în rândurile liberilor profesioniști, din cauza crizei agrare, neputându-și permite, astfel, să-și dea copiii la școlile secundare, ale căror porți erau deschise doar „*elementului străin aciuiat în special în orașe*”.¹⁵

Cu ocazia aniversării jurnalistului Stelian Popescu, Asociația Avocaților Români Creștini de pe lângă Curtea de Apel Constanța, inclusiv avocatul Ion Bârzan, i-au transmis omagii.¹⁶

În octombrie 1944, s-a constituit Grupul Avocaților Democrați din Constanța, ocazie cu care avocatul Ion Bârzan, a fost ales, în unanimitate, președinte al Comitetului. În noile condiții politice, acesta a prezentat scopul întrunirii – „*de a pune baroul local în ritmul vremii*” - și a elogiat democrația. De asemenea, a propus o moțiune, în care erau prevăzute: înlocuirea vechiului barou, epurarea nedreptăților vechii conduceri fasciste în cadrul baroului, epurarea corpului de avocați de toți cei care au activat la barou sau în viața publică pentru promovarea ideilor și metodelor fasciste sau au făcut parte din „*vreo organizație politică paramilitară, legionară, fascistă sau hitleristă*”, abrogarea legislației nedemocratice, înlăturarea restricțiilor care îngreunau intrarea tinerilor avocați în sistem, promovarea spiritului de solidaritate și ajutor reciproc în cadrul profesiei de avocat, organizarea unei asistențe juridice gratuite pentru cei săraci, care să fie

¹⁴ Congresul „*Uniunii Avocaților*” din România, în *Loc. cit.*, nr. 197, 10 septembrie 1927, p. 1; Congresul „*Uniunii Avocaților*”, în „*Adevărul*”, XL, nr. 13414, 10 septembrie 1927, p. 5; Congresul *avocaților*, în „*Dobrogea Jună*”, XXIII, 195, 10 septembrie 1927, p. 1; nr. 196, 11 septembrie 1927, p. 1.

¹⁵ *Mișcarea naționalistă a avocaților. Adeziuni de primire la Asociația avocaților români creștini, Impresionantă manifestare de afirmare naționalistă a avocaților din baroul Constanța*, în „*Țara noastră*”, XIII, nr. 813, 27 februarie 1935, p. 3; *Întrunirea avocaților din Constanța*, în „*Universul*”, LII, nr. 57, 27 februarie 1935, p. 2.

¹⁶ *Aniversarea dlui Stelian Popescu*, în „*Universul*”, LIII, nr. 282, 12 octombrie 1936, p. 5.

asistați de tineri avocați și de cei lipsiți de mijloace, dar să li se plătească salariu.¹⁷

În condițiile în care, în anul 1944, avocatul Ion Bârzan s-a stabilit în București, Comitetul Grupului Avocaților Democrați din Constanța a propus forurilor competente numirea avocatului Ion Bădescu în locul acestuia.¹⁸

Pare că activitatea avocatului Ion Bârzan a fost una destul de bogată, după cum reiese din presa timpului. Numele său este legat de scandalul, din 1911, care-l privește pe dr. Cristian Rakovski, „cetățean român prin alipirea Dobrogei”, fost consilier județean și ofițer în armata română, aflat în „surghiun de trei ani și jumătate”, care se reîntorsese în țară și aștepta ca instanțele judecătorești să-și spună cuvântul cu privire la cetățenia lui. Semnatarii solicitau dreptate de la ministrul Justiției. Între semnatari se afla și I. Bârzan. De altfel, acesta a făcut parte și din grupul de avocați și profesori care au semnat o telegramă prin care se cerea ministrului de Externe să-l primească pe doctorul Rakovski, „cetățean român”, după trei ani și jumătate de exil.¹⁹

Avocatul Ion Bârzan a avut, cumva, legături cu mișcarea socialistă, întrucât, în 1920, a fost implicat, de pe banca acuzării, în procesul socialistilor arestați pentru 15 zile, fiind prezentat între „fruntașii socialiști”.²⁰

A fost avocat al apărării și în procesul intentat, în 1936, avocaților Șteflea, Peride, Cioroianu și altor 55 de inculpați „cari s-ar fi constituit într-o asociație secretă pentru ajutorarea cu alimente, îmbrăcăminte și medicamente a deținuților din închisori și familiile lor”.²¹

În anul 1933, a fost organizat un protest adresat baroului, la inițiativa lui Ion Bârzan, care a redactat o întâmpinare invocând articolul 102 din Codul Penal, denunțând arestările abuzive. Acțiunea viza în mod direct arestarea colegului său, avocatul Nicu Ștefan, lider al Gărzii de Fier, în contextul arestărilor survenite după dizolvarea organizației.²²

¹⁷ *Constituirea grupului avocaților democrați din Constanța*, în „Scânteia”, I, nr. 25, 15 octombrie 1944, p. 5.

¹⁸ *Noul decan al Baroului Constanța propus de Grupul Avocaților Democrați*, în „Timpul”, nr. 2689, 7 noiembrie 1944, p. 3.

¹⁹ *Pentru Rakovski. O telegramă a locuitorilor din Constanța*, în „Adevărul”, XXIV, nr. 7713, 3 martie 1911; „Dimineața”, VIII, nr. 2511, 3 martie 1911, p. 1.

²⁰ *Procesul socialistilor din Constanța*, în „Dimineața”, XVII, nr. 5136, 14 noiembrie 1920, p. 3.

²¹ *Procesul politic de la Constanța*, în „Dimineața”, XXXII, nr. 10758, 13 decembrie 1936, p.; nr. 10772, 17 decembrie 1936, p. 10; *Procesul politic de la Constanța*, în „Adevărul”, nr. 16227, 17 decembrie 1936, p. 7.

²² *Cum se desfășoara prigoana împotriva mișcării legionare*, în „Țara noastră”, XI, nr. 481, 16 decembrie 1933, p. 4; *După dizolvarea „Gărzii de fier”. Descinderi și arestări*, în „Universul”, L, nr. 343, 15 decembrie 1933, p. 9.

În septembrie 1944, după evenimentele de la 23 august, a fost dizolvat vechiul barou, în frunte cu decanul I. Teodorescu-Valahu. Pentru funcția de decan al Baroului a fost propus avocatul Ion Bârzan.²³

În data de 11 decembrie 1944, acesta a cerut transferul la Baroul Ilfov.²⁴ „În tot acest răstimp d-sa nu a fost exclus, nu a devenit nedemn sau incompatibil, a plătit cotizațiile față de Barou și Casa Centrală de Asigurări a Avocaților din România până la 31 decembrie 1944, precum și taxa de transferare”.²⁵

Pe 13 martie 1946, Ion Bârzan, domiciliat în București, pe str. Acvilei 35A, a solicitat înscrierea sa ca pensionar la CAPAB de pe lângă Baroul Constanța, din data de pe 1 ianuarie 1946, „deoarece nu mai profesez la Constanța”. În această cerere a completat: „Am profesat de la 11 ianuarie 1911 până la 1 Noembrie 1944 în Baroul Constanța, luând parte la toate organizațiile de solidaritate colegială ce au funcționat pe lângă acest barou.”²⁶

Este important de menționat că avocatul Ion Bârzan a înființat revista de specialitate „Justiția Dobrogei”, împreună cu Ion Teodorescu-Valahu și Calmis Ghinsberg. Contribuția sa nu s-a limitat doar la inițierea acestui proiect editorial de referință, ci a continuat prin implicarea activă în calitate de director al revistei între anii 1923 și 1934.²⁷

Om al Cetății

Ca mai toți intelectualii dobrogeni, Ion Bârzan a fost implicat intens în activitatea culturală a orașului. A făcut parte din Societatea Regală Română de Geografie, Liga Culturală și din Comitetul pentru Construirea Liceului „Mircea cel Bătrân”.²⁸

Membru de frunte al Baroului Constanța, îl găsim pe avocatul Ion N. Bârzan luând cuvântul, în numele baroului, pentru a aduce omagii colegilor trecuți în neființă, precum la înmormântarea avocatului Benderly - decedat la 7 iulie 1932 - și la cea a avocatului Const. P. Ștefănescu, evidențiind respectul și solidaritatea care defineau comunitatea juridică din acea perioadă.²⁹

²³ *O nouă conducere la baroul Constanța*, în „Universul-Provincie”, LXI, nr. 264, 26 septembrie 1944, p. 8.

²⁴ Arhiva Baroului Constanța, Personal, dos. 1/1944, cutie D128/P, f. 3.

²⁵ *Loc. cit.*, f. 7.

²⁶ *Loc. cit.*

²⁷ <https://heritageconstantia.com/listings/casa-avocat-ioan-barzan/>.

²⁸ *Ibidem*.

²⁹ Doina Păuleanu, *Constanța Aventura unui proiect european*, Constanța, Editura Ex Ponto, 2003, p. 487; *Înmormântarea lui George Benderly*, în „Dacia”, XIX, nr. 72, 13 iulie 1932, p. 4; *Înmormântarea avocatului Const. P. Ștefănescu*, în „Dobrogea Jună”, XXIX, 157 25 iulie 1928, p. 1.

După ce a ținut un discurs la înmormântarea lui I. N. Roman, în calitate de prodecan al Baroului³⁰, Ion Bârzan a fost cooptat în comitetul de acțiune al ridicării monumentului „Patriarhului Dobrogei”.³¹ De asemenea, împreună cu alți colegi, a luat inițiativa ridicării unui bust lui Benderly.³²

În anul 1923, făcea parte din comitetul școlar al Liceului „Mircea cel Bătrân”,³³ iar la alegerile din 30 noiembrie 1930 a fost ales vicepreședinte al Comitetului „Ligii Culturale”.³⁴

În luna aprilie a anului 1932, Ion Bârzan a participat la banchetul revistei „Democrația” al Partidului Național Liberal.³⁵

Avocatul și-a exprimat valorile naționale prin participarea, la 25 octombrie 1915, la „*Marele meeting naționalist de la Constanța*”, organizat în sprijinul ideii ca România să intre în război de partea Antantei³⁶ și, ulterior, în 1935, când a susținut o cuvântare în cadrul manifestației antirevizioniste prilejuite de aniversarea a 17 ani de la unirea Ardealului cu România.³⁷

Numele lui Ion Bârzan se regăsește și printre susținătorii activi ai operelor de binefacere, atât de răspândite în epoca respectivă. Printre gesturile sale caritabile se numără: oferirea sumei de 500 lei pentru ajutorarea victimelor cataclismului din 29 august 1924³⁸; sprijinul acordat revistei brașovene „Gazeta Transilvaniei”, printr-o contribuție de 1.000 lei³⁹; o donație de 100 lei pentru refacerea orfelinatului „Nicolae Iorga” și a tipografiei istoricului de la Vălenii de Munte⁴⁰; plata unui abonament de 1.000 lei pentru a sprijini revista „Dacia”.⁴¹

Cercetarea lui **CALMIS GHINSBERG**, bazată pe sursele menționate în introducere, a beneficiat de bogata informație furnizată de

³⁰ *A murit Ioan N. Roman*, în „Curentul”, IV, nr. 1243, 15 iulie 1931, p. 6; nr. 1245, 17 iulie 1931; *Înmormântarea lui Ion N. Roman*, în loc. cit., nr. 1245, 17 iulie 1931, p. 5.

³¹ *Monumentul lui Ion N. Roman. Ședința comitetului de acțiune*, în „Dacia”, XVIII, nr. 182, 9 decembrie 1931, p. 4; „Dimineața”, XXVII, nr. 8968, 11 decembrie 1931, p. 7.

³² Constantin Cheramidoglu, *Grecii Constanței vechi*, București, UER Press, 2022, p. 195.

³³ „Dacia”, X, nr. 296, 25 decembrie 1923, p. 2.

³⁴ *Activitatea „Ligii Culturale”*, în „Dacia”, XVIII, nr. 210, 4 decembrie 1930, p. 2; nr. 215, 12 decembrie 1930, p. 2; „Neamul Românesc”, XXV, nr. 276, 11 decembrie 1930, p. 2; „Universul”, XLVIII, nr. 312, 13 decembrie 1930, p. 9.

³⁵ *Banchetul revistei „Democrația”. Intelectualitatea Țării alături de Partidul Național Liberal*, în „Viitorul”, 16 aprilie 1932, p. 3.

³⁶ Constantin Cheramidoglu, *op. cit.*, p. 263.

³⁷ „Viitorul”, XXVII, nr. 8368, 4 decembrie 1935, p. 3.

³⁸ *Lista de subscriere pentru victimele cataclismului din 29 August 1924*, în „Dacia”, XI, nr. 207, 14 septembrie 1924, p. 1.

³⁹ *Abonamente de sprijin*, în „Gazeta Transilvaniei”, CVII, nr. 2, 5 ianuarie 1944, p. 8.

⁴⁰ *O inițiativă lăudabilă*, în „Marea Neagră”, IV, nr. 151, 13 martie 1927, p. 1.

⁴¹ „Dacia”, XIV, nr. 30, 10 februarie 1927.

volumul colonelului (r) Lucian Țugui, privitor la spionii Dobrogei ocupate în Primul Război Mondial.⁴²

Calmis Ghinsberg s-a născut pe 23 februarie 1890, în Tulcea. Părinții săi, Osias și Ghitla, se stabiliseră la Tulcea la sfârșitul secolului al XIX-lea și primiseră cetățenie română.⁴³ A fost căsătorit cu Erna și a avut doi băieți. Unul dintre ei, Raul Ghinsberg, s-a născut la 14 iunie 1929, în Constanța.⁴⁴

În anul 1901, Calmis Ghinsberg a fost înscris la Liceul „Principele Carol” din Tulcea, pe care l-a terminat, după nouă ani, cu specialitatea „modernist”.⁴⁵ A fost „proclamat” licențiat al Facultății Juridice din București în 1912.⁴⁶ În același an, și-a început cariera de avocat, stagiar, în Baroul Tulcea⁴⁷ și a primit diploma de încetățenire, deci și drepturi politice, ca oricare cetățean român.⁴⁸

Plutonier, dezertor, spion...

În anul 1913, Calmis Ghinsberg a fost recrutat ca militar, plutonier, la infanterie.⁴⁹ S-a sustras serviciului militar, ceea ce nu a fost trecut cu vederea de colegul său, avocatul Nicolae Georgescu-Tulcea. Probabil că între ei a fost o răfuială personală mai veche sau sentimentul antisemit al ultimului, de vreme ce conflictul s-a extins pe ani de zile. Cert este că Nicolae Georgescu-Tulcea a publicat în presa tulceană articole în care l-a înfierat pe Calmis Ghinsberg pentru sustragerea de la serviciul militar, ceea ce a declanșat o adevărată campanie de presă. Totul a început cu articolul *Diribonțu* al lui Nicolae Georgescu-Tulcea, apărut în „Vocea Adevărului” din 30 martie 1914: „...Chestiunea aceasta părăndu-mi-se prea gravă, dat fiind poziția socială a carierei și nivelul cultural al numitului, cum și faptul că acesta s-a strecurat, de ieri, de-alaltăieri, pe poarta cetățeniei românești - și ca atare datoria țării – cel puțin atâta recunoștință, de a-și face datoria de ostași, m-am hotărât să iau în cercetare și să fac lumină și în această afacere, care-mi miroase a «foetor judaicus!»”. Nicolae Georgescu-Tulcea a cercetat registrele tinerilor recruți, în care Ghinsberg apărea cu mențiunea „Admis cu termen redus ca absolvent al liceului «Principele Carol» din Tulcea, repartizat la infanterie”. Mai mult, acesta a adresat un denunț

⁴² Lucian Țugui, *Spionii dintre ape. Trădare și colaboraționism în Dobrogea ocupată (1916-1928)*, București, Editura Militară, 2023.

⁴³ *Ibidem*, p. 149.

⁴⁴ Raul Ghinsberg, cetățean israelian, cu domiciliul în Israel solicita, în 2009, cetățenie română. Cf. <https://sintact.ro/legislatie/monitorul-oficial/ordinul-1406-c-2009-privind-redobandirea-cetateniei-romane-de-catre-16899483>.

⁴⁵ Lucian Țugui, *op. cit.*, p. 149

⁴⁶ *Rezultatul examenului al III-lea de licență, sesiunea octombrie*, în „Universul”, XXX, nr. 302, 2 noiembrie 1912.

⁴⁷ Arhiva Baroului Constanța. Personal, dos. 6, 1922. Ghinsberg Calmis, f. 3, 25.

⁴⁸ Lucian Țugui, *op. cit.*, pp. 149-150.

⁴⁹ *Ibidem*, p. 149.

președintelui Comisiei de recrutare și, ca urmare, Calmis Ghinsberg a fost adus în fața comisiei. Acuzatul a prezentat un certificat de scutire medicală. Cum cazul a rămas în pronunțare, Nicolae Georgescu-Tulcea s-a adresat cu aceeași problemă și comandantului Diviziei IX Tulcea.

Războiul în presă a continuat, Nicolae Georgescu-Tulcea declarând că „*Până n-oi vedea «Diribonțul» cu pană de curcan la căciulă, nu dezarmez*”. În război a intrat și periodicul „Vocea Adevărului”, cu care Calmis Ghinsberg colabora. Aici, un alt evreu, tot avocat, Sigmund Weiss, a primit un drept la replică, în care îl condamnă pe Calmis Ghinsberg, subliniind obligația oricărui cetățean român de a-și apăra țara: „...*înțeleg să uzeze de toate mijloacele ca domnul Ghinsberg să fie încorporat, luându-l la nevoie de urechi sau chiar de perciuni*”. Dar, în același timp, nu era nici de acord cu antisemitismul lui Nicolae Georgescu-Tulcea: „*E cert că domnul Ghinsberg, care a fost recrutat în contingentul 1912, deși perfect sănătos, n-a făcut armata. Oare ce vină au conaționalii săi la săvârșirea acestei fapte puțin patriotice...*”. La rândul său, Nicolae Georgescu-Tulcea a răspuns că cel vizat a fost doar Ghinsberg.⁵⁰

Începutul Primului Război Mondial i-a prins pe cei doi în același context tensionat, dar pe traiectorii diferite: Nicolae Georgescu-Tulcea a fost trimis pe front, în timp ce Calmis Ghinsberg, declarat dezertor, a fost în cele din urmă mobilizat și încadrat ca plutonier în rezervă, în subordinea Prefecturii Tulcea.⁵¹

În anul 1917, numele avocatului Calmis Ghinsberg nu apărea, așa cum era normal, în *Tabloul avocaților* din oraș, „*ci pe o listă cu caracter secret, în care sunt semnalați dezertorii spioni*”. Era prezentat drept „*avocat și plutonier considerat dezertor din armata română*”, care, împreună cu alți funcționari erau pregătiți pentru a susține trupele de ocupație. Era deja semnalat de Direcția Poliției și Siguranței Statului ca fiind spion, care, împreună cu alți trei colaboraționiști, a creat, pe bază de voluntariat, o rețea de spionaj. Misiunea lor era denunțarea concetățenilor și recrutarea de personal pentru culegere de informații. Școala de spionaj a activat de la începutul anului 1917 până în decembrie 1918.⁵²

Direcția Poliției și Siguranței Statului dăduse o circulară prin care se ordona urmărirea și arestarea „*indivizilor...pe cari inamicul a hotărât să-i trimită peste front în Moldova și Rusia*”. În acest context, era „prezentat” și „*Ghinsberg Calmis, avocat din Tulcea, statură mică, slăbănog, etate 28-30 ani, părul blond, aproape roșu și creț (plutonier în rezervă detașat pe lângă*

⁵⁰ *Ibidem*, pp. 155-158.

⁵¹ *Ibidem*, p. 161.

⁵² *Ibidem*, pp. 11-12, 71.

prefectura județului Tulcea)”⁵³. Grupul a recrutat și a trimis să spioneze 29 de persoane, dintre care 27 lipoveni și doi români. În anul 1917, nimeni nu avea interesul de a-l aresta pe Ghinsberg și pe ceilalți 18 spioni semnalati.⁵⁴

La sfârșitul verii lui 1920, comisarul de poliție Ioan Oprescu i-a identificat pe membri unei rețele de spionaj, printre care se număra și Calmis Ghinsberg. Procesul a început la Curtea Marțială de la Constanța, Ghinsberg având parte de un proces separat.⁵⁵ Pe 17 septembrie 1920, ziarul constănțean „Dobrogea Jună” anunța că, din depozițiile martorilor, s-a dedus că elevul plutonier Calmis Ghinsberg, avocat în Tulcea, judecat pentru dezertare la inamic, „*ar fi pactizat cu inamicul, făcându-se vinovat și de crimă de înaltă trădare*”. Procesul s-a amânat pentru a se face cercetări. Până ca acestea să se finalizeze, a fost pus în libertate.⁵⁶

Prin două decrete regale, ambele din aprilie 1920, regele Ferdinand le-a oferit amnistie inclusiv celor care au trădat, au spionat și au dezertat. De acest act de clemență a beneficiat și avocatul Calmis Ghinsberg, care, în acel moment, se afla în arestul Curții Marțiale de la Constanța.⁵⁷

Pe 21 noiembrie 1920/10 decembrie 1920, avocatul Calmis Ghinsberg a fost transferat în Baroul Constanța.⁵⁸ Activitatea sa în cadrul acestui barou a fost cu lumini și umbre.

În 1923, biroul de avocatură al lui Calmis Ghinsberg era situat pe str. Cuza Vodă nr. 38⁵⁹, iar, din decembrie 1927, pe str. D. A. Sturdza nr. 11, unde, în anii 1940, își avea și locuința.⁶⁰

În anul 1929, aflându-se la București, a fost bolnav de pleurezie și nu și-a putut exercita profesia. Din acest motiv, pe 9 aprilie, solicita amânarea proceselor pe care le avea în calitate de avocat.⁶¹ „Dobrogea Jună” anunța că avocatul Calmis Ghinsberg, „*care dus fiind cu ocazia sărbătorilor de Paști la București căzuse grav bolnav*”, era pe cale de însănătoșire și urma să-și reia activitatea în scurt timp.⁶² În același an, presa constănțeană își informa

⁵³ Lucian Țugui, *op. cit.*, p. 105 .

⁵⁴ <https://istoriuitate.ro/2025/03/01/povestea-unui-comisar/>; Lucian Țugui, *Întorcând paginile timpului, istorii de mult uitate*, în „Seniorii tulcenii. Revista Asociației «Seniorii în acțiune»”, VII, nr. 26, p. 57; Lucian Țugui, *Spionii dintre ape...*, pp. 150-151, 161-171 Între cei cooptați în rețeaua de spionaj: Grigore Cuprianov, Larion Cucicoarnă etc.

⁵⁵ Lucian Țugui, *Spionii dintre ape...*, p. 278.

⁵⁶ *De la Curtea Marțială. Procesul avocatului C. Ghinsberg din Tulcea*, în „Dobrogea Jună”, XIV, nr. 45, 17 septembrie 1920, p. 1 .

⁵⁷ Lucian Țugui, *Spionii dintre ape...*, pp. 281-283.

⁵⁸ Arhiva Baroului Constanța. Personal, dos. 6, 1922. Ghinsberg Calmis, f. 3, 25.

⁵⁹ „Marea Neagră”, I, nr. 15, 28 septembrie 1923, p. 2.

⁶⁰ „Dobrogea Jună”, XXIII, 23 decembrie 1927, p. 1; Marian Moise, *Constanța veche. Restituiri necesare*, Constanța, Editura Menora, 2001, p. 241.

⁶¹ Arhiva Baroului Constanța. Personal, dos. 6, 1922. Ghinsberg Calmis, ff. 24, 38-29.

⁶² „Dobrogea Jună”, XXV, 82, 17 aprilie 1929, p. 1.

cititorii că avocatul Calmis Ghinsberg s-a întors din vilegiatură și și-a reluat ocupațiile,⁶³ iar, în septembrie 1931, avocatul revenea la ocupația sa după o lună de absență.⁶⁴

Relațiile cu clienții pe care îi reprezenta au generat unele reclamații, în special legate de aspecte financiare. Totuși, trebuie menționat că unele dintre aceste acuzații erau neîntemeiate sau fabricate.⁶⁵ Un exemplu în acest sens este scrisoarea trimisă de Ferdinand Șteringher din Constanța, la data de 5 martie 1924:

„Domnule Decan [Gheorghe Benderly – n.n.],

Dacă domnia voastră avocat bătrân și cinstit vă rugăm să bine voiți a lua măsuri severe contra oricărui avocat care face pe misitu. Cum este Domnu avocat Ghizberg, căci legea advocaților din 1923 le interzice să facă orce comerț sau misitie. Domnul avocat Ghizberg nu se mulțumește zdravăn din jud. Tulcea și de la domnu avocat Roman. Căci toți (misiți) și toți mișlocitorii și un număr însemnat de cetățeni vom aduce la cunoștința Domnului Ministru de Justiție”. Pe 19 august 1924, Ferdinand Șteringher a negat că a făcut această reclamație: „Presenta reclamație nu este făcută de mine nici dictată nici semnată și vă rog a cerceta cine a făcut-o”. Este adevărat că reclamația, are cu totul alt scris, olograf, decât adresa.⁶⁶

Calmis Ghinsberg a avut conflicte și cu colegii. De exemplu, în aprilie-mai 1930, în condițiile în care avocatului stagiar Wolf Israilovici i s-a respins cererea de împrumut a sumei de 25 000 de la sindicat, Calmis Ghinsberg a amenințat cu ieșirea din sindicat și cu provocarea dizolvării acestuia, în condițiile în care fusese unul dintre inițiatori. Consiliul a dispus amânarea discutării cererii avocatului stagiar și începerea cercetării pentru a vedea dacă era cazul ca avocatul Calmis Ghinsberg să fie dat în judecată pentru „*intervenție insolită*”.⁶⁷

Pe plan editorial, Calmis Ghinsberg a fost unul dintre fondatorii revistei juridice „Justiția Dobrogei”, al cărei prim număr a apărut la Constanța, la 1 ianuarie 1923. Acesta a fost unul dintre directorii-proprietari ai revistei.⁶⁸

⁶³ „Dobrogea Jună”, XXV, 175, 24 aug. 1929, p. 1.

⁶⁴ *Loc. cit.*, nr. 143, 16 septembrie, 1931, p. 2.

⁶⁵ Arhiva Baroului Constanța. Personal, dos. 6, 1922. Ghinsberg Calmis, f. 7, 8, 20.

⁶⁶ *Loc. cit.*, f. 22.

⁶⁷ *Loc. cit.*, f. 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19.

⁶⁸ <https://baroulconstanta.ro/scurt-istoric/>.

Om politic

Ca majoritatea avocaților dobrogeni, și Calmis Ghinsberg s-a înrolat politic, în cadrul Partidului Național Liberal.

Astfel, în februarie 1926, acesta era înscris recent în organizația orașenească PNL Constanța,⁶⁹ iar, la alegerile comunale din martie 1930, a fost ales consilier, funcție pe care o va deține timp de trei ani.⁷⁰

În aprilie 1930, împreună cu ceilalți liberali constănțeni, a semnat Declarația delegației permanente al PNL Constanța pentru susținerea lui Vintilă Brătianu.⁷¹

Problemele din cadrul Partidului Național Liberal de la centru s-au extins și la Constanța. Acestea fuseseră provocate de „*ultimul act patriotic al guvernului Maniu*”.⁷² Deși majoritatea liberalilor constănțeni și-au declarat „*solidaritatea necondiționată*” cu hotărârile conducerii centrale a PNL, Calmis Ghinsberg „*e ritos pe față contra greșelilor centrului. D-sa va depune jurământul pentru rege la consiliul comunal și, dacă partidul îl va obliga să n-o facă, atunci va demisiona și din partid și din consiliul comunal – pentru că evreii sunt monarhici.*”⁷³

În ianuarie 1933, Calmis Ghinsberg a fost ales membru al delegației permanente a organizației PNL din municipiul Constanța⁷⁴, iar, luna următoare, în comisia de verificare a gestiunii a două comisii interimare anterioare ale partidului.⁷⁵

În calitate de consilier municipal, acesta s-a implicat în problemele ce trebuiau rezolvate. În anul 1930, a luat cuvântul și și-a exprimat poziția în problema privind bugetul, cerând reducerea taxelor prea mari la „*toate categoriile de birnici*”.⁷⁶ De asemenea, a protestat împotriva taxelor neprevăzute în contract, care erau aplicate de concesionarul băilor Mamaia și a cerut să se ia „*măsuri urgente și radicale contra ultimului concesionar al băilor Mamaia, care n-a plătit suma cuvenită primăriei*”⁷⁷. În 1931, a

⁶⁹ *Vești din Constanța*, în „Viitorul”, 16 februarie 1928, p. 3.

⁷⁰ *Rezultatul alegerilor comunale din capitală și din țară*, în „Adevărul”, XLIII, nr. 14180, 17 martie 1930, p. 3.

⁷¹ *Declarațiunea delegațiunei permanente a organizației Partidului Național Liberal din municipiul și județul Constanța*, în „Viitorul”, XXII, nr. 6650, 10 aprilie 1930, p. 3.

⁷² *Liberalii în dezordine*, în „Dacia”, XVII, nr. 107, 18 iunie 1930, p. 1.

⁷³ *Ședința delegațiunii permanente a PNL*, în „Viitorul”, XXII, nr. 6712, 25 iunie 1930, p. 3.

⁷⁴ *Scrisori din Constanța*, în „Viitorul”, XXV, nr. 7497, 21 ianuarie 1933, p. 2.

⁷⁵ *Scrisori din Constanța*, în „Viitorul”, XXV, nr. 7511, 8 februarie 1933, p. 2.

⁷⁶ *Ședința în continuare a Consiliului municipiului Constanța*, în „Curentul”, IV, nr. 1089, 6 februarie 1931, p. 3.

⁷⁷ *Ședința consiliului municipal*, în „Dacia”, XX, nr. 64, 20 iulie 1933, p. 4; *Ședința consiliului municipal*, în „Dacia”, XX, nr. 75, 8 octombrie 1933, p. 4; Despre alte implicări

fost numit într-o comisie care urma să cerceteze problema proprietății cetățenilor dintr-un cartier al Constanței.⁷⁸ Calmis Ghinsberg a dat lămuriri tehnice asupra modului în care trebuia să lucreze comisia de verificare a gestiunii comisiei de până în 1933.⁷⁹

Însă, problema municipalității în care Calmis Ghinsberg s-a implicat cel mai mult a fost aceea a iluminatului. Aceasta și datorită faptului că fusese administrator din partea primăriei, până în martie 1938, la Societatea Comunală de Întreprinderi Electrice, deci, cunoștea foarte bine problema.⁸⁰ În anul 1930, acesta a adus în atenția consilierilor conflictul dintre cetățenii orașului și concesionarii iluminatului electric, prezentând abuzurile ultimilor, care au încălcat contractul, ceea ce a dus la numeroase reclamații. În consecință, a propus instituirea urgentă a unei anchete.⁸¹

În iunie 1931, acesta a făcut „o lungă și des întreruptă comunicare în chestiunea iluminatului”. De mai multe ori atrăsese atenția asupra proastei organizări a societății de electricitate și, din păcate, a avut dreptate: „Sinistrul de alaltăieri ne-a distrus complet uzina electrică și vom vedea dacă societatea concesionară va fi în stare să repare răul cauzat din nepricepere sau de vreo mână criminală.” A cerut control și măsuri împotriva ilegalităților realizate de societate.⁸²

Activitatea avocatului și consilierului Ghinsberg Calmis, a fost recompensată, în 1928, cu ordinul „Steaua României” în grad de ofițer,⁸³ însă, a fost și parodiată și în poezii: „(...) Leibovici și Calmis Ghilsberg vor pleda și vor susține/ Să se mute tribunalul pe la vii, c-ar fi mai bine/(...)/Ca urmare, Plumartitis, plin de-amoție cuvântând/Va acorda pe loc lui Calmis «Crucea Sfântului Mormânt»”...⁸⁴

În decembrie 1938, Calmis Ghinsberg a aderat la Frontul Renașterii Naționale.⁸⁵

ale lui Calmis Ghinsberg, vezi și *Scandaloasa ședință de constituire a Consiliului municipal din Constanța*, în „Viitorul”, XXII, nr. 6719, 3 iulie 1930, p. 3.

⁷⁸ *Ședința Consiliului Municipal*, în „Dacia”, XVII, nr. 209, 3 decembrie 1930, p. 1.

⁷⁹ *Ședința consiliului municipal al orașului Constanța*, în „Dimineața”, XXIX; nr. 9430, 30 martie 1933, p. 10.

⁸⁰ „Prezentul Economic, Financiar, Social”, IV, 5 martie 1938, p. 4.

⁸¹ *Ședința Consiliului Municipal*, în „Dacia”, XVII, nr. 209, 3 decembrie 1930, p. 1; „Viitorul”, XXII, nr. 6869, 25 decembrie 1930, p. 8.

⁸² „Dobrogea Jună”, XXII, 104, 9 iul. 1931, p. 1; „Dimineața”, XXVII, nr. 8812, 8 iulie 1931, p. 1. Despre alte probleme în care s-a implicat Calmis Ghinsberg, vezi și „Viitorul”, XXII, nr. 6869, 25 decembrie 1930, p. 8; *Ședința consiliului municipal*, în „Dacia”, XVII, nr. 190, 1 noiembrie 1930, p. 1.

⁸³ „Monitorul oficial”, partea 1, nr. 254, 14 noiembrie 1928, p. 9479.

⁸⁴ Drac, *Interwiev cu Sf. Gheorghe*, în „Dacia”, XII, nr. 89, 23 aprilie 1925, p. 1.

⁸⁵ Arhiva Baroului Constanța. Personal, dos. 6, 1922. Ghinsberg Calmis, f. 37.

Avocatul Calmis Ghinsberg în viața orașului

În Dobrogea interbelică, implicarea activă în „viața cetății” era o trăsătură comună a personalităților marcante ale urbei, iar Calmis Ghinsberg nu a făcut excepție.

Evreu de etnie, s-a remarcat și în cadrul Comunității evreiești din Dobrogea, devenind secretarul Uniunii Evreilor Pământeni, creată pe 9 decembrie 1912, la templul israelit din Tulcea⁸⁶

Ajuns în Constanța, pe 7 mai 1922, a fost ales vicepreședinte al Comisiei interimare a Comunității Israelite de rit Occidental din Constanța⁸⁷, iar, peste 11 ani, îl găsim membru al aceleiași comisii.⁸⁸

În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, în contextul prigonirii evreilor, Calmis Ghinsberg l-a avut ca secretar pe Zomer Solomon, „scos din funcție de la o firmă particulară”.⁸⁹

Avocatul participa la activitățile Comunității israelite. De exemplu, a fost prezent, în numele Comunității israeliene, la banchetul ocazionat de înființarea unei secțiuni a Fundației culturale „Principele Carol” la Constanța⁹⁰, la balul organizat în martie 1926⁹¹ și în comitetul de întâmpinare a marelui rabin al Ierusalimului, în luna iunie a aceluiași an.⁹²

Calmis Ghinsberg s-a implicat în ridicarea monumentului lui Ioan N. Roman și a făcut parte din Comitetul de acțiune „Pro Ion N. Roman”, nu doar pentru că fusese colegul acestuia în avocatură, ci și pentru că era „discipol al lui Ioan N. Roman”.⁹³

Presa vremii a înregistrat discursul avocatului constănțean ținut la inaugurarea liniei maritime Kedivial Mail Line, în octombrie 1926,⁹⁴

⁸⁶ Întrunirea evreilor-pământeni din Tulcea, în „Dimineața”, IX, nr. 3152, 11 decembrie 1912, p. 3.

⁸⁷ <https://resurseculturale.wordpress.com/istoria-etniilor-locale/>.

⁸⁸ Florin Stan, *Evreii din Constanța*, în „Cumidava”, Muzeul de Istorie Brașov, XXIX, nr. 19, 2007, p. 234.

⁸⁹ Idem, *Aspecte privind situația evreilor din Constanța în anii celui de-al Doilea Război Mondial*, în „Analele Dobrogei”, seria II, X-XIII, 2009-2012, p. 321.

⁹⁰ *Organizarea unei secțiuni a Fundației culturale „Principele Carol” la Constanța*, în „Dacia”, XII, nr. 137, 23 iunie 1925, p. 1.

⁹¹ *Balul Comunității israelite*, în „Dacia”, XIII, nr. 47, 2 martie 1926, p. 1.

⁹² *Vizita marelui rabin al Ierusalimului*, în „Dacia”, XIII, nr. 126, 12 iunie 1926, p. 1.

⁹³ *Monumentul lui Ion N. Roman. Ședința comitetului de acțiune*, în „Dacia”, XVIII, nr. 182, 9 decembrie 1931, p. 4; *Inaugurarea monumentului lui I. Roman la Constanța*, în „Dreptatea”, VI, nr. 1500, 28 septembrie 1932, p. 2; I.N. Duployen, *Desvelirea monumentului lui Ioan N. Roman la Constanța*, în „Dimineața”, XXVIII, nr. 9251, 28 septembrie 1932, p. 3.

⁹⁴ *Inaugurarea liniei Kedivial Mail Line*, în „Dacia”, XIII, nr. 225, 12 octombrie 1926, p. 1.

precum și prezența sa, împreună cu soția, la Ceaiul dansant de la „Cercul Intim”, din 1925.⁹⁵

Conform obiceiului epocii, Camis Ghinsberg a participat la opere de binefacere. Acesta a donat 100 de lei pentru așezămintele culturale din Vălenii de Munte⁹⁶, 200 de lei pentru orfanii de război⁹⁷, 500 de lei pentru sinistrații din Costinești⁹⁸, 100 de lei pentru biserica din Arsura⁹⁹ etc.

A fost membru în Liga Chiriașilor¹⁰⁰ și în comitetul primului Consiliu de administrație a noii constituite societăți „Dunărea” S.A.R.¹⁰¹

De numele lui Calmis Ghinsberg sunt legate și evenimente neplăcute. Astfel, în anul 1926, casa avocatului din strada Cuza Vodă a fost spartă, făptuitorii nereușind, însă, să ia nimic. Abia în 1942, s-a dat o ordonanță pentru trimiterea în judecată a bandei de femei care spărsese case, între care și pe cea a lui Calmis Ghinsberg.¹⁰²

Un alt eveniment privește șantajul la care a fost supus Calmis Ghinsberg. Acesta a primit în poștă un plic cu două cartonașe de carte de vizită, pe care, cu creionul, i se cereau bani și era înscrisă și o amenințare cu moartea:

„Stimate domn,

Cu părere de rău îți anunț o veste neplăcută. Te rog să nu te superi că ești silit să-mi plătești un fleac de 5000 lei, pe cari îi vei aduce într-un loc pe care ți-l fixez”, într-un șantier de pe faleză, bine indicat. „Dacă banii nu se află la locul indicat vei avea de a face cu noi și bagă de seamă; știm să ucidem și să incendiem.

În cazul în care preferi să anunți poliția sau să nu te supui, va fi vai și amar de d-ta, și întreaga-ți familie”, semna „Banda DISTRUG”.

Avocatul a anunțat poliția. Sfătuit de omul legii, a pus hârtie de ziar într-un plic și l-a plasat în locul indicat de „Bandă”. A fost arestat un tânăr, Iorga Roman, de 18 ani, dintr-un sat din Moldova, șomer. El intenționa să folosească banii pentru a-i face un cadou substanțial iubitei sale, cu care avusese o ceartă, fapt dovedit prin corespondența găsită asupra lui.¹⁰³

⁹⁵ C.f., *Ceaiul dansant de la „Cercul Intim”*, în „Rampa”, VIII, nr. 2161, 11 ianuarie 1925, p. 2.

⁹⁶ *Pentru așezămintele culturale din Vălenii de Munte. Un apel*, în „Cuvântul”, III, nr. 725, 2 aprilie 1927, p. 2.

⁹⁷ *De la „Orfanii de Război”*, în „Dacia”, nr. 120, 4 iunie 1927, p. 1.

⁹⁸ *Pentru sinistrații din Costinești*, în „Dacia”, XVII, nr. 77, 1 mai 1930, p. 1.

⁹⁹ *Pentru biserica din Arsura*, în „Adevărul”, XLVII, nr. 15158, 6 iunie 1933, p. 2.

¹⁰⁰ *Întrunirea ligei chiriașilor*, în „Dacia”, X, nr. 108, 15 mai 1923, p. 1.

¹⁰¹ „Prezentul Economic, Financiar, Social”, III, 15 august 1937, p. 4.

¹⁰² *Spargerea din str. Mării*, în „Dacia”, XIII, nr. 176, 13 august 1926, p. 1 ; „Universul – Provincie”, LIX, nr. 155, 10 iunie 1942, p. 6.

¹⁰³ LND, *Un cunoscut avocat din Constanța amenințat cu moartea*, în „Dimineața”, XXXII, nr. 10690, 26 august 1936, p. 4; *O îndrăzneală încercare de escrocherie la Constanța*, în

Calmis Ghinsberg a fost vizat de un alt atac, cu sau fără mobil. În anul 1935, Comitetul Bursei la suspendat pe „jidantul” Zeida Blumenfeld, „în urma unor grave incorectitudini”. Au fost puși în mișcare „anumiți masoni” pentru a se reveni asupra suspendării. „Astfel, cea mai sinistră figură jidovenească din câte s-a pripășit în orașul nostru, neobrăzatul avocat Calmis Ghinsberg, a făcut presiuni pe lângă actualul președinte al bursei spre a se reveni asupra pedepsei date lui Blumefeld”.¹⁰⁴

Atitudinea statului român împotriva evreilor din cel de-al Doilea Război Mondial nu l-au atins pe Calmis Grinsberg, care, ca de fiecare dată „s-a descurcat”. A reușit ca, împreună cu familia, să scape de lagăr și s-a refugiat, în 1941, la București, la unul dintre cumnații săi și, apoi, familia a locuit cu chirie, copiii fiind înscriși la școală. S-a zbatut însă pentru a nu fi mutat, ca evreu, cu domiciliu obligatoriu la Calafat.

Pentru aceasta, a depus o serie de documente la dosarul cauzei (adeverințe medicale pentru el și soția sa, adeverințe de școlarizare pentru băieți etc.). Mai mult decât atât, într-o adresă trimisă prefectului Poliției capitalei cerea să nu se i se aplice măsura și scria: „Am avut întotdeauna o atitudine pașnică și supusă legilor, nu am fost condamnat pentru nici un fapt. Dimpotrivă, datorită modului meu de comportare am fost decorat cu «Steaua României» în grad de Cavaler și am fost ales consilier al Municipiului Constanța 3 ani”. În ciuda adreselor, răspunsul a fost nefavorabil și a fost nevoit să se mute, cu familia, la Calafat, unde a rămas între anii 1941 și 1944.¹⁰⁵

În vara anului 1945, Calmis Ghinsberg a solicitat și a primit transferul la Baroul Ilfov. A fost privit ca „avocat apreciat și respectat” în Baroul București.¹⁰⁶

În perioada 1955-1957, a făcut parte din „Colectivul de Direcție al Baroului Ilfov”. Într-una dintre caracterizările activității sale profesionale se specifică: „De profesie s-a dovedit un avocat de o cinste și o corectitudine ireproșabilă, iar în calitate de membru al Colectivului de Direcție și-a îndeplinit în mod direct toate atribuțiile ce i-au fost încredințate”.¹⁰⁷

„Zorile”, II, nr. 504, 25 august 1936, p. 2; *Un candidat la sinucidere trimis la închisoare*, în „Universul”, LIII, nr. 271, 1 ianuarie 1936, p. 3.

¹⁰⁴ Coresp., *În jurul suspendării jidanului dela Bursa din Constanța*, în „Porunca vremii”, IV, nr. 203, 11 septembrie 1935, p. 3.

¹⁰⁵ Lucian Țugui, *Spionii dintre ape...*, pp. 304-309, 12.

¹⁰⁶ Arhiva Baroului Constanța. Personal, dos. 6, 1922. Ghinsberg Calmis, f. 2, 3; Lucian Țugui, *Spionii dintre ape...*, p. 297.

¹⁰⁷ Lucian Țugui, *Spionii dintre ape...*, p. 309.

Între 1948-1950, Direcțiunea Generală a Securității Poporului a preluat dosarele secrete întocmite de Securitatea Statului și a continuat urmărirea acestuia, ultima mențiune operativă din dosarul de la CNSAS fiind din data de 1966. În anul 1948, timp de mai multe săptămâni, a fost supravegheat atent, atât la domiciliu, cât și la barou și în toate locurile unde se deplasa.

Ofițerul responsabil cu această urmărire a consemnat că nu a identificat niciun comportament suspect în legătură cu aspectele investigate.¹⁰⁸

Ion Bârzan și Calmis Ghinsberg sunt doar doi dintre avocații activi în Constanța primei jumătăți a secolului XX, un segment restrâns dintr-un peisaj profesional mult mai amplu.

Datele disponibile până în prezent sunt limitate, ceea ce îngreunează conturarea unei imagini riguroase asupra personalității fiecăruia. Sursele consultate reflectă fragmente disperate din activitatea lor, fără a oferi suficiente detalii privind impactul lor profesional și social. Din perspectiva cercetării istorico-juridice, este necesară o continuare sistematică a investigației, prin coroborarea unei varietăți mai largi de surse.

Ne propunem extinderea cercetării către registrele personale și profesionale, publicațiile de specialitate ale epocii și arhivele judiciare, acolo unde acestea există.

Continuarea prezentului demers științific va permite o înțelegere mai profundă a rolului și identității avocaților constănțeni la începutul secolului XX. Așadar, investigația rămâne deschisă, urmând a fi completată pe măsura identificării unor noi surse documentare relevante.

***CONSTANTA'S LAWYERS FROM THE FIRST HALF
OF THE 20TH CENTURY
-abstract-***

Key words: Dobruja, lawyer, Ion Bârzan, Calmis Ghinsberg, interwar period

In the first half of the 20th century, in a historical context marked by profound changes, the lawyers of Dobruja emerged not only as defenders of the law but also as active public figures. This text analyzes the professional and civic trajectories of lawyers Ion Bârzan and Calmis Ghinsberg, graduates of the Faculty of Law in Bucharest, members of Constanța's Bar, and founders of the journal "Justiția Dobrogei" ("The Justice of Dobruja"). Contemporary historical sources portray two contrasting personalities: the

¹⁰⁸ *Ibidem*, pp. 280, 309.

stabilizing figure of Ion Bârzan, an intellectual whose career followed a relatively calm path in both the legal and cultural spheres, and the controversial figure of Calmis Ghinsberg, whose tumultuous career kept him constantly in the public eye and, on several occasions, before the court. The study of these two lawyers also reflects the interweaving of law, culture, and politics in interwar Dobruja - a line of inquiry that will be further explored in future research.